Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Zelfstandig verder?
De opvang en de begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Dit toezichtonderzoek is uitgevoerd door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Voorwoord

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen hebben net als alle kinderen in Nederland, recht op een passende plek om te wonen en passende begeleiding zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en uiteindelijk zelfstandig verder kunnen in het leven. In dit rapport leest u over een toezichtonderzoek door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid naar de kwaliteit van deze opvang en begeleiding.

Het uitgangspunt bij het vormgeven van dit toezicht van de inspecties was ‘Gezond vertrouwen’ en het ‘bevorderen van het lerend vermogen’. In beginsel gaan de inspecties ervan uit dat het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: het COA) en Stichting Nidos (hierna: Nidos) intrinsiek gemotiveerd zijn om ervoor te zorgen dat alleenstaande minderjarige vreemdelingen verantwoorde opvang en begeleiding ontvangen om bij achttien jaar zelfstandig te kunnen functioneren in Nederland of in het land van herkomst.

De inspecties verwachten dat de besturen van het COA en Nidos zicht hebben op de eigen organisatie en ‘in control’ zijn. Dit betekent dat de besturen in staat moeten zijn om een organisatiebreed beeld van de kwaliteit van de opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen op te halen. Ook betekent dit dat de besturen van het COA en Nidos weten waar zich risico’s voordoen en welke thema’s aandacht nodig hebben. Deze informatie dient de basis te vormen voor een continu leer- en verbeterproces.

Het onderzoek kende een nieuwe aanpak waarbij het uitgangspunt was om als inspecties met het COA en Nidos open het gesprek aan te gaan over wat nodig is om de kwaliteit van de opvang en begeleiding te verbeteren.

De inspecties constateren in dit toezicht dat de kwaliteit van de opvang en begeleiding op meerdere onderdelen niet voldoet aan de verwachtingen van de inspecties en dat een verbeterslag nodig om ervoor te zorgen dat de jeugdigen zich optimaal kunnen ontwikkelen en na hun achttiende zelfstandig verder kunnen.

Dit baart de inspecties zorgen. De inspecties vinden het positief dat het COA en Nidos grotendeels dezelfde verbeterpunten hebben geconstateerd en inmiddels de eerste stappen hebben gezet om tot de benodigde kwaliteitsverbetering te komen. De inspecties verwachten dat het COA en Nidos voortvarend aan de slag (blijven) gaan om de benodigde verbeterslag te realiseren.

Daarnaast zien de inspecties de nieuwe aanpak van dit onderzoek als een eerste stap van een ontwikkelingstraject. De inspecties verwachten dat het COA en Nidos in dit traject het lerend vermogen van hun organisaties zichtbaar kunnen maken, zodat toegezien kan worden of er voldoende gereflecteerd en geleerd wordt van ervaringen en uitkomsten.

Uit het toezicht blijkt dat het COA en Nidos in staat zijn om informatie op te halen over de kwaliteit van de opvang en begeleiding per locatie en deze informatie te bundelen om hierin locatie- overstijgende patronen te ontdekken. De inspecties concluderen ook dat een kritische reflectie op de opgehaalde bevindingen door het COA en Nidos nog niet vanzelfsprekend is. Het COA en Nidos hebben de eerste stappen gezet om verbetermaatregelen te formuleren die moeten bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van de opvang en begeleiding. Tot welke resultaten deze verbetermaatregelen hebben geleid en of de gerealiseerde verbetering bestendig is, is op dit moment nog niet zichtbaar. Daadwerkelijk effect in de praktijk is echter wel nodig willen de inspecties gezond vertrouwen hebben in het zelflerend vermogen van het COA en Nidos.

Mede namens de inspecteur-generaal van de Inspectie Justitie en Veiligheid,

J.F. de Vries
Hoofdinspecteur Jeugd
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Inleiding

In 2017 is de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) samen met de Inspectie Justitie enVeiligheid (IJenV) gestart met een onderzoek naar de opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Het COA en Nidos zijn verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (hierna: jeugdigen).

Doel van het onderzoek was om te bepalen in hoeverre de opvanglocaties van het COA en Nidos kwalitatief goede en passende opvang en begeleiding bieden aan deze jeugdigen. Daarnaast onderzochten de inspecties in hoeverre het COA en Nidos zelf in staat zijn om zich een beeld te vormen van de kwaliteit van de opvang en begeleiding die zijzelf of hun contractpartners bieden, vervolgens hierop te reflecteren en daar waar nodig te verbeteren.

Aanleiding

Op basis van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) zal aan elke jeugdige dat de vluchtelingenstatus heeft of wenst te verkrijgen, passende bescherming worden geboden. Hieruit vloeit ook voort dat jeugdigen recht hebben op goede opvang en begeleiding. Lidstaten moeten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat deze jeugdigen zich veilig en optimaal naar zelfstandigheid kunnen ontwikkelen.

Een alleenstaande minderjarige vreemdeling is:

- alleenstaand: afkomstig van een land buiten de Europese Unie en zonder de begeleiding van ouder(s) of een andere persoon die het gezag over de jeugdige heeft naar Nederland gekomen.
- minderjarig: een ieder die bij aankomst in Nederland de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt.
- vreemdeling: een ieder die niet de Nederlandse nationaliteit bezit of op andere wettelijke gronden als Nederlander kan worden beschouwd.

Stress:
Jeugdigen die zonder begeleiding naar Nederland zijn gekomen moeten omgaan met onzekerheid over hun toekomstperspectief en in bepaalde gevallen ook met ingrijpende, negatieve beslissingen over hun verblijfsstatus. En dit alles in afwezigheid van hun ouders. Dit maakt alleenstaande minderjarige vreemdelingen kwetsbaar en vraagt om extra bescherming. Deze jeugdigen hebben een hoge kans op het ontwikkelen van psychische problemen, zoals depressie en angst. Volgens Pharos, expertisecentrum gezondheidsverschillen, heeft het merendeel van de jeugdigen behoefte aan psychische hulp.[1]

Achtergrond:
De meeste jeugdigen die zonder begeleiding naar Nederland komen, zijn tussen de zestien en achttien jaar. Sinds 2016 komen zij voornamelijk uit Afghanistan, Syrië en Eritrea.

Netwerk:
Voor jeugdigen die zonder begeleiding naar Nederland zijn gekomen is contact met hun familie, wanneer dat mogelijk is, meestal erg belangrijk. Veel jeugdigen vragen gezinshereniging aan voor familieleden die veelal zijn achtergebleven in het land van herkomst. Deze procedure kan veel spanning opleveren. De jeugdigen voelen zich veelal verantwoordelijk voor het welzijn van hun familie.

[1] Pharos, Factsheet Alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Via www.pharos.nl

In dit rapport staan op een aantal plaatsen iconen. Meer informatie verschijnt wanneer u met uw muis over het icoon beweegt.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Samenwerking IGJ en IJenV

In 2016 onderzocht de toenmalige Inspectie Jeugdzorg de basale kwaliteit van de opvang en begeleiding. Het onderzoek richtte zich toen op acht basale verwachtingen. De inspectie concludeerde dat veel opvanglocaties konden voorzien in de basale kwaliteit van de opvang en begeleiding, maar er werden ook knelpunten gesignaleerd. Deze knelpunten betroffen onder andere het regelmatig voorkomen van (gewelds)incidenten op de opvanglocaties, de discontinuïteit van het onderwijs en de onzekerheid bij de jeugdigen over hun toekomstperspectief. Om die reden vonden de inspecties het nodig om een breder vervolgonderzoek uit te voeren naar de kwaliteit van de opvang en begeleiding van deze jeugdigen.

Instroom van jeugdigen

Zoals te zien is in figuur 1 schommelt het aantal asielaanvragen van jeugdigen die zonder begeleiding naar Nederland zijn gekomen, sterk. Ook de achtergrond van de jeugdigen verandert over de jaren heen. Het aantal jeugdigen uit Marokko en Algerije neemt vanaf 2016 toe. De samenstelling van verschillende achtergronden heeft invloed op de groepsdynamiek op de opvanglocaties.

Figuur 1: Aantal asielaanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

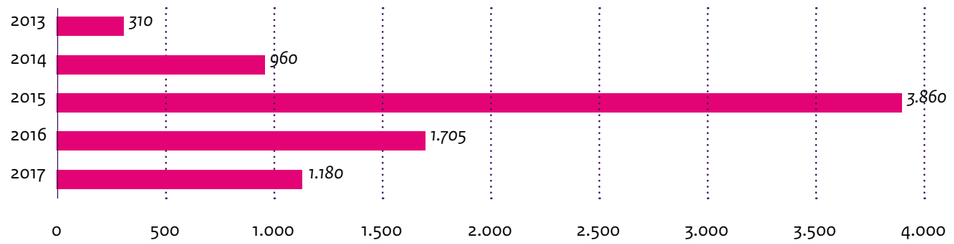

Figuur 2: Achtergrond van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

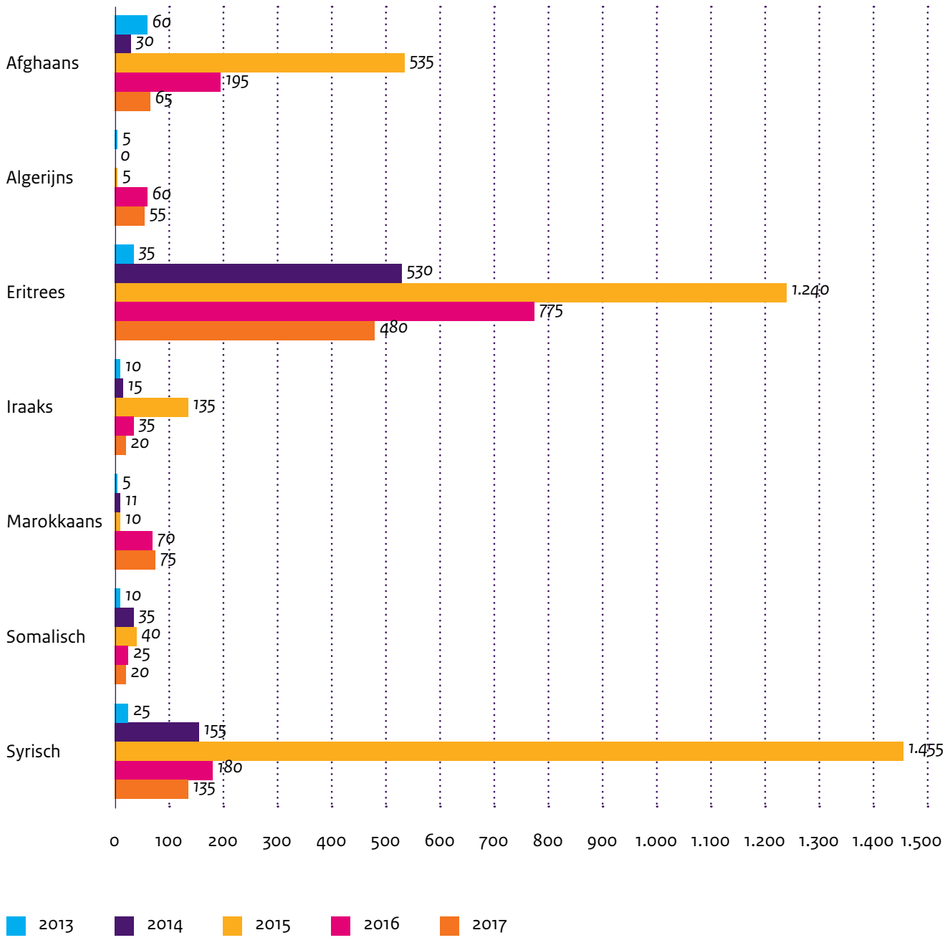

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Het COA en Stichting Nidos

Nidos voert de voogdij uit over alle jeugdigen die zonder begeleiding naar Nederland zijn gekomen. In Nederland zijn het COA en Nidos verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van deze jeugdigen. Uitgangspunt van het Nederlandse opvangmodel voor deze jeugdigen is dat beide organisaties voorzien in een veilige leefomgeving waarbinnen de jeugdige zich kan ontwikkelen. De opvang van deze kwetsbare groep moet zo worden vormgegeven dat de jeugdigen zich veilig voelen, negatieve invloeden van buitenaf beperkt blijven en de jeugdigen bij de mentoren van de opvanglocaties in beeld zijn.
Per 1 januari 2016 is een nieuw opvangmodel geïmplementeerd waarbij onderscheid wordt gemaakt naar de leeftijd en het verblijfperspectief van de jeugdigen.

Opvang door Nidos
Nidos voert de voogdij uit over alle jeugdigen. Hiernaast is Nidos verantwoordelijk voor de opvang van jeugdigen tot en met veertien jaar, met of zonder vergunning, in opvanggezinnen. Ook is Nidos verantwoordelijk voor de opvang van jeugdigen van vijftien jaar en ouder die een verblijfsvergunning hebben gekregen. Deze jeugdigen worden opgevangen binnen kleine woongroepen of kleine wooneenheden. Op een kleine woongroep verblijven maximaal twaalf jeugdigen en is vierentwintig uur per dag begeleiding aanwezig. In een kleine wooneenheid verblijven maximaal vier jeugdigen en er is achtentwintig uur begeleiding per week aanwezig. Ook zijn er een paar kleine wooneenheden waar maximaal acht jeugdigen verblijven. Nidos besteedt de opvang en begeleiding van de jeugdigen grotendeels uit aan contractpartners (veelal jeugdzorgaanbieders).

Opvang door het COA
Het COA is verantwoordelijk voor de jeugdigen van vijftien jaar en ouder die (nog) geen verblijfsvergunning hebben gekregen. Hiernaast is het COA verantwoordelijk voor de opvang van jeugdigen jonger dan vijftien jaar zonder verblijfsvergunning, als er geen opvang in een opvanggezin gerealiseerd kan worden. Het COA vangt deze jeugdigen op in procesopvanglocaties en, tot 1 juli 2016, in campussen. Sinds 1 januari 2016 is het COA bezig met de inrichting van kleine woonvoorzieningen met een maximale opvangcapaciteit van twintig jeugdigen. Op alle COA locaties is vierentwintig uur per dag begeleiding aanwezig, met uitzondering van de kleine woonvoorzieningen waar jeugdigen van 17,5 jaar en ouder worden opgevangen, gelegen op het terrein van een asielzoekerscentrum. Daar zijn overdag mentoren aanwezig. In de nacht is er toezicht van een beveiliger.

Voor het vormgeven van de opvang en begeleiding aan jeugdigen, hanteren het COA en Nidos een methodiek. Deze methodiek gaat onder meer uit van het belang van het versterken van competenties voor de optimale ontwikkeling van deze jeugdigen naar zelfstandigheid in Nederland of daarbuiten.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Het onderzoek

De inspecties hebben gekozen voor een werkwijze waarbij het COA en Nidos zijn gevraagd om zelf een beeld te geven van de kwaliteit van de opvang en begeleiding. Door het uitvoeren van deze zelfevaluaties én een praktijktoetsing door de inspecties konden de inspecties enerzijds zicht krijgen op de geboden kwaliteit en anderzijds zicht krijgen op het lerend vermogen van het COA en Nidos.

Onderzoek door middel van zelfevaluaties
De inspecties vinden het belangrijk dat het COA en Nidos in staat zijn zelf hun kwaliteit te meten. De bedoeling van het invullen van de zelfevaluatie is dat medewerkers zicht krijgen op de kwaliteit van de opvang en begeleiding die zij aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen bieden en hierover transparant zijn richting de inspecties. De insteek is niet het behalen van de hoogst mogelijke score, maar het kritisch kijken naar het eigen handelen en hieruit lering trekken als lerende organisatie. De inspecties wilden zien wat medewerkers leren van hun zelfevaluatie, en hoe ze, waar nodig, hun werk nog beter en veiliger kunnen maken.

Daarnaast vonden de inspecties het van belang dat de zelfevaluatie inzichtelijk zou maken op welke locaties er sprake is van risico's voor de veiligheid van jeugdigen.

Figuur 3: Schematische weergave van onderzoeksactiviteiten

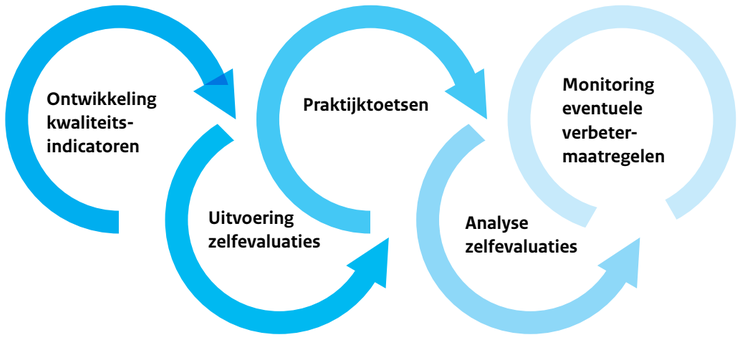

Ontwikkeling kwaliteitsindicatoren
De inspecties hebben gezamenlijk met het COA en Nidos bepaald waaraan de kwaliteit van de opvang en begeleiding moet voldoen. Vervolgens hebben de inspecties de kwaliteitsindicatoren vastgesteld en vastgelegd in een toetsingskader.

Ontwikkeling instrument voor zelfevaluaties
De inspecties hebben daarna voor het uitvoeren van de zelfevaluatie een instrument ontwikkeld, met een selectie van de kwaliteitsindicatoren uit het toetsingskader (zie bijlage 1).

Om ervoor te zorgen dat de zelfevaluatie informatie van goede kwaliteit opleverde, hebben de inspecties een aantal eisen gesteld aan de uitvoering van de zelfevaluatie. De uitvoerders van de zelfevaluatie moesten bijvoorbeeld voldoende afstand hebben tot de locatie en voldoende medewerkers en jeugdigen bij de zelfevaluatie betrekken.

Uitvoering zelfevaluaties
De zelfevaluaties vonden eind 2017 plaats bij vijftien locaties van contractpartners van Nidos en bij één eigen locatie van Nidos en bij tien locaties van het COA op basis van een representatieve steekproef van het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Nederland. Bij de selectie van de locaties hebben de inspecties rekening gehouden met de verschillende vormen van de opvanglocaties en de spreiding over het land.

Praktijktoetsen door de inspecties
Na de ontvangst van de ingevulde zelfevaluaties hebben de inspecties onaangekondigde bezoeken, praktijktoetsen, aan zes locaties gebracht, om het beeld uit de ingevulde zelfevaluaties te toetsen. Tijdens deze praktijktoetsen hebben de inspecties tevens het leefklimaat op de locaties getoetst.

Analyse zelfevaluaties
De inspecties hebben het COA en Nidos gevraagd om de zelfevaluaties te analyseren en de belangrijkste patronen (rode draden) aan de inspecties te presenteren. Ook de inspecties hebben hun gezamenlijke analyse van alle zelfevaluaties gepresenteerd tijdens een bijeenkomst met het COA en Nidos.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Zicht op de verbetercyclus van het COA en Nidos

Met het toezicht beogen de inspecties zicht te krijgen op het functioneren van de interne mechanismen voor kwaliteitsborging van het COA en Nidos. De inspecties hebben het COA en Nidos daarom gevraagd welke concrete stappen zij na ontvangst van de zelfrapportages hebben gezet om tot een goede analyse en reflectie te komen, welke vragen zij zich hierbij op bestuurlijk niveau hebben gesteld, welke antwoorden en aanvullende verklaringen zij hebben gevonden, welke acties zij richting de locaties hebben uitgezet en hoe het verbeterproces er concreet uit ziet. De inspecties verwachten van het COA en Nidos dat die ervoor zorgen dat de juiste verbetermaatregelen in gang worden gezet en dat zij zich er vervolgens op bestuurlijk niveau van overtuigen dat de gekozen aanpak werkt door het effect van de in gang gezette verbetermaatregelen te monitoren en daar waar nodig gericht bij te sturen.

De inspecties zullen dit proces en de verdere implementatie van verbetermaatregelen volgen, zodat zij zicht krijgen op de verbetering van de kwaliteit van de opvang en begeleiding en de verbeterkracht van het COA en Nidos. Op deze manier kunnen de inspecties beoordelen in hoeverre zij kunnen vertrouwen op het bestuurlijk handelen van het COA en Nidos om daar waar nodig zelf te zorgen voor de benodigde verbeteringen.

Hieronder volgt de conclusie van de inspecties. Na de conclusie lichten de inspecties de geconstateerde verbeterpunten verder toe.

NIDOS Nidos aan het woord

COA Het COA aan het woord

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Conclusie

De inspecties concluderen dat de kwaliteit van de opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen op meerdere onderdelen niet voldoet aan de verwachtingen voor verantwoorde opvang en begeleiding.

Ten aanzien van het lerend vermogen van het COA en Nidos concluderen de inspecties dat zij in staat zijn gebleken om adequate informatie op te halen over het functioneren van de opvanglocaties en uit deze informatie belangrijke locatie-overstijgende thema's te destilleren die aandacht nodig hebben. Ook hebben het COA en Nidos na het onderzoek verbetermaatregelen in gang gezet. Een voldoende diepgaande en kritische reflectie op de opgehaalde informatie vanuit verschillende gezichtspunten blijft een belangrijk verbeterpunt voor het COA en Nidos.

De kwaliteit van de opvang en begeleiding
Positief is dat de mentoren zich kenmerken door hun betrokkenheid en bevlogenheid, zij besteden positieve aandacht aan de jeugdigen en zijn geïnteresseerd in hoe het met de jeugdigen gaat. Tevens spannen zij zich in om ervoor te zorgen dat de jeugdigen op hun achttiende zelfstandig kunnen wonen.

Verbeterpunten zijn:
- Het doelgericht en planmatig werken, in samenwerking met de voogd van de jeugdige;
- Het stimuleren van een netwerk waarop de jeugdige kan terugvallen;
- De toekomstgerichtheid van de opvang en begeleiding;
- Het systematisch en proactief signaleren en inschatten van veiligheidsrisico's, de beoordeling hiervan en het passend gevolg geven aan deze inschatting;
- Het bieden van een schone, passende en veilige fysieke leefomgeving;
- Het bieden van een zinvolle vrijetijdsbesteding;
- De scholing van professionals in de amv- methodiek.

Bovenstaande verbeterpunten worden in het volgende hoofdstuk verder toegelicht.

Het lerend vermogen
De locaties zijn over het algemeen in staat gebleken om op basis van de zelfevaluatie een goed beeld van hun kwaliteit op te leveren. Daar waar de kwaliteit niet op orde was, werd dit door de zelfevaluatie zichtbaar. Ook maakte de zelfevaluatie inzichtelijk waar mogelijk sprake was van een acuut risicovolle situatie voor de jeugdigen. Dit heeft er bij twee locaties van het COA toe geleid dat de inspecties het bestuur van het COA hebben gevraagd om direct actie te ondernemen. Deze locaties hebben een verbetertraject ingezet waarover de inspecties zijn geïnformeerd. De inspecties monitoren de implementatie van de verbeter-maatregelen op beide locaties.

De inspecties, het COA en Nidos hebben grotendeels dezelfde verbeterpunten geconstateerd. Hoewel het invullen van de zelfevaluaties een tijdsinvestering van veel medewerkers vroeg, hebben zowel het COA als Nidos, naar eigen zeggen, deze vorm van toezicht als waardevol en leerzaam ervaren.

Het is de inspecties opgevallen dat het COA en Nidos de informatie uit de zelf-evaluaties vooral hebben gebruikt om te bekijken waar de kwaliteit van de opvang en begeleiding kan verbeteren en daarover met de contractpartners (in geval van Nidos) of de locatiemanagers (in geval van het COA) het gesprek aan te gaan. De informatie uit de zelfevaluaties dient echter ook als een 'spiegel' voor de bestuurlijke organisatie om zicht te krijgen op hetgeen op organisatieniveau nodig is om een kwaliteitsverbetering te realiseren. Deze reflectie vanuit dit gezichtspunt hebben de inspecties tot nu toe beperkt teruggezien. Wel heeft Nidos laten zien dat zij in staat is geweest om oorzaken en verklaringen te benoemen voor de aangetroffen rode draden en het feit dat de mate waarin locaties niet volgens de methodiek werken, groter was dan gedacht.

Om te komen tot de juiste en voldoende specifieke verbetermaatregelen vinden de inspecties het noodzakelijk dat met name het COA analyseert hoe het komt dat

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

de kwaliteit op bepaalde onderdelen wel of nog niet op orde is en voor de verschillen tussen de locaties. Verder is het goed dat beide organisaties zichzelf de vraag stellen wat zij op organisatieniveau van de opbrengsten van de zelfevaluaties kunnen leren.

De inspecties achten het verder van belang dat het COA en Nidos in de komende periode de resultaten van de in gang gezette verbeteracties nauwgezet monitoren en zich ervan overtuigen dat de primaire processen van de organisatie op orde worden gebracht en de gekozen aanpak werkt. Op deze manier kan verder richting worden gegeven aan het door het COA en Nidos in gang gezette verbetertraject.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Toelichting verbeterpunten

De zelfevaluaties en de praktijktoetsen hebben de inspecties informatie opgeleverd over de kwaliteit op vier belangrijke thema's, namelijk: passende opvang en begeleiding, veiligheid, leefklimaat en bestuurlijke organisatie. Onderstaand volgt per thema een toelichting op de belangrijkste verbeterpunten. De inspecties hebben daarnaast ook verschillende goede praktijkvoorbeelden aangetroffen.

Thema Passende opvang en begeleiding

Doelgericht en planmatig werken

Wat verwachten de inspecties?

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het doelgericht en planmatig werken van de mentor en voogd gezamenlijk, bestaande uit het goed kijken naar de jeugdige, nadenken over wat de jeugdige nodig heeft en het inzetten van gerichte acties daarop, verbetering behoeft.

Ten eerste is in de huidige werkwijze de overdracht van relevante informatie van de vorige opvanglocatie(s) of van vorige voogden onvoldoende geborgd. Uit het onderzoek blijkt dat op het moment dat een jeugdige verhuist naar een andere locatie, de begeleidingsinformatie van de vorige locatie niet altijd actief wordt overgedragen. Als de begeleidingsinformatie wel wordt overgedragen, gebeurt dit vaak mondeling en wordt dit niet altijd in het dossier vastgelegd. Verder blijkt dat voogden onvoldoende de informatie van vorige voogden delen met de mentoren. Dit leidt ertoe dat de benodigde informatie ontbreekt om een juiste inschatting te maken van de ondersteuningsbehoefte en relevante ontwikkelingstaken van de jeugdige.

Ten tweede wordt op meerdere locaties geen begeleidingsplan opgesteld voor de jeugdige. Volgens de amv-methodiek zouden in dit plan de doelen moeten staan waaraan de jeugdige tijdens het verblijf op de locatie werkt. Mentoren geven aan dat het voor hen niet altijd duidelijk is wie (voogd of mentor) verantwoordelijk is voor het opstellen van het begeleidingsplan. Daarnaast is er bij hen onduidelijkheid over de inhoud en vorm van het begeleidingsplan.

Ten derde wordt er niet genoeg gedaan om vanuit de ontwikkelingsbehoeften van de jeugdige concrete doelen op te stellen. De plannen zijn vooral gericht op praktische zaken om bij achttien jaar zelfstandig te kunnen leven. Ze gaan veel minder in op sociaal-emotionele aspecten.

Ten vierde stemmen de mentor en de voogd de inhoud van de begeleiding binnen de opvang onvoldoende op elkaar af. Een belangrijk onderdeel van de amv-methodiek is de samenwerking tussen mentor en voogd. Uit het onderzoek blijkt dat mentoren over het algemeen tevreden zijn over de samenwerking met de voogd, maar dat deze samenwerking op onderdelen knelt. Zo is er regelmatig geen sprake van een gezamenlijk aanpak. De voogd stelt een voogdijplan op, de mentor een begeleidingsplan. In de praktijk worden deze plannen onvoldoende op elkaar afgestemd. Het voogdijplan van de voogd is, op een enkele locatie na, niet inzichtelijk voor de mentor en bij het opstellen van het begeleidingsplan wordt de voogd niet altijd betrokken. Daarnaast vinden op veel locaties de driegesprekken tussen jeugdige, mentor en voogd en de gezamenlijke evaluaties van de plannen niet conform de amv-methodiek plaats. Er zit vaak een langere periode tussen de driegesprekken dan de methodiek voorschrijft. Als de driegesprekken plaatsvinden, gebeurt dit lang niet altijd 'met het plan op tafel'. Ook vinden evaluaties niet altijd op de afgesproken momenten plaats. Een ander punt waarop de samenwerking tussen de mentoren en voogden knelt, is de beperkte zichtbaarheid en beschikbaarheid van de voogden. De voogden hebben een hoge caseload en er is sprake van een hoog arbeidsverloop. Mede hierdoor is de informatie-uitwisseling tussen mentoren en voogden op veel locaties op dit moment onvoldoende. Ook de jeugdigen zelf geven aan dat zij vaker contact met hun voogd zouden willen hebben.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Voorbeeld van een good practice
Locaties waarbij bij de start van de opvang en begeleiding van een jeugdige standaard een welkomstgesprek plaatsvindt. Hierbij zijn de jeugdige, de mentor en de voogd aanwezig. Deze werkwijze draagt volgens de mentoren bij aan het vormgeven van de onderlinge samenwerking tussen mentor en de voogd.

Het stimuleren van een netwerk

Wat verwachten de inspecties?

Uit het onderzoek blijkt dat mentoren aandacht besteden aan het in kaart brengen en het vergroten van het netwerk van de jeugdigen in Nederland. Het belang hiervan wordt door de mentoren onderschreven. Dit vinden de inspecties positief. Wel is uit het onderzoek gebleken dat het in kaart brengen van het netwerk op verschillende manieren en niet altijd even methodisch gebeurt en dat de netwerkanalyse niet altijd in de dossiers wordt vastgelegd.

Voor jeugdigen die Nederland moeten verlaten op het moment dat zij achttien jaar zijn geworden, geldt dat er nog onvoldoende aandacht wordt besteed aan het in kaart brengen van het netwerk en de ondersteuningsmogelijkheden van het netwerk in het land van herkomst.

Voorbeeld van een good practice
Locaties waarbij gebruik wordt gemaakt van een netwerkkaart. Hierdoor kunnen de mentoren samen met de jeugdigen het netwerk in beeld brengen en bespreken hoe het netwerk versterkt kan worden en ondersteunend ingezet.

Toekomstgerichtheid

Wat verwachten de inspecties?

De begeleiding is voornamelijk gericht op praktische zaken die nodig zijn om zelfstandig te kunnen wonen op het moment dat de jeugdigen achttien jaar worden. Zo krijgen zij ondersteuning bij het koken en het reizen met het openbaar vervoer. De begeleiding richt zich te beperkt op andere belangrijke ontwikkeltaken van de jeugdigen zoals seksuele ontwikkeling, het aanleren van copingsvaardigheden en het omgaan met stress.

Op het moment dat een jeugdige achttien jaar wordt, stopt de opvang en begeleiding. Meerdere locaties geven aan dat een groot deel van de jeugdigen op hun achttiende nog niet volledig zelfstandig functioneert en een vorm van ondersteuning nodig heeft. De inspecties vinden het dan ook positief dat enkele locaties met een Wmo aanbesteding uitgestroomde jeugdigen ambulante hulp kunnen bieden.

Ook de begeleiding aan jeugdigen met een toekomstperspectief in het land van herkomst richt zich voornamelijk op praktische zaken die nodig zijn voor een toekomst in Nederland. De begeleiding richt zich dan onvoldoende op de terugkeer van de jeugdige en wat er nodig is om in het land van herkomst een zelfstandig leven op te bouwen. Sommige mentoren geven aan het moeilijk te vinden om het gesprek aan te gaan met de jeugdige over diens toekomst in het land van herkomst.

Voorbeeld van een good practice
Locaties waarbij de toekomst van de jeugdigen die terug moeten naar het land van herkomst stapsgewijs bespreekbaar wordt gemaakt. Eerst wordt op groepsniveau over de toekomst gesproken, later op individueel niveau. De groepsbijeenkomst zorgt ervoor dat jeugdigen eerst aan het idee kunnen wennen. De toekomst is voor deze jeugdigen een beladen onderwerp. De mentoren geven aan dat deze vorm van voorlichting laagdrempelig is voor de jeugdigen.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Thema Veiligheid

Wat verwachten de inspecties?

Uit het onderzoek komt naar voren dat het systematisch inschatten van de veiligheidsrisico's van de jeugdigen op de opvanglocaties verbetering behoeft. Er zijn verschillen per locaties in de manier waarop, als de momenten waarop dit gebeurt.

Bij aanvang van de plaatsing wordt onvoldoende in kaart gebracht welke risico's er bij de jeugdige spelen. Op de meeste locaties vindt een veiligheidsinschatting enkel reactief plaats, wanneer er al signalen van onveiligheid zijn. Het instrument dat gebruikt wordt om een inschatting te maken van de veiligheidsrisico's is de 'QuickScan Veiligheid'. Dit instrument is echter gericht op de veiligheidsbeleving van de jeugdige en is te beperkt om een goede inschatting te maken van veiligheidsrisico's. Een instrument om systematisch veiligheidsrisico's in te schatten ontbreekt binnen de opvang.

Veiligheidsrisico's worden veelal intercollegiaal besproken. Niet elke locatie heeft criteria voor wanneer hierbij andere disciplines, zoals een gedragswetenschapper of een teamleider, betrokken moeten worden. De beoordeling van veiligheidsrisico's wordt veelal onvoldoende vastgelegd in het dossier van de jeugdige.
Als veiligheidsrisico's worden geconstateerd dan krijgen ze vaak onvoldoende gevolg. Zo vertalen mentoren de geconstateerde risico's onvoldoende in begeleidingsdoelen of een veiligheidsplan om de veiligheidsrisico's te beperken.

Voorbeeld van een good practice

Locaties waarbij voor elk veiligheidsrisico een aandachtsfunctionaris is, bijvoorbeeld op het thema mensenhandel. Op het moment dat een mentor signaleert dat bij een jeugdige risico's zijn op dit gebied, wordt de aandachtsfunctionaris betrokken. De inspecties vinden dit een goed voorbeeld van een manier om inhoudelijke kennis over belangrijke risico's te borgen.

Thema Leefklimaat

Wat verwachten de inspecties?

Op basis van de praktijktoetsen die de inspecties bij zes opvanglocaties uitvoerden, hebben zij een beeld gekregen van de leefomgeving en het leefklimaat op de opvanglocaties.

Een groot deel van de opvanglocaties is kleinschalig. Zo verblijven jeugdigen vaak in een regulier huis in een woonwijk. Een aantal locaties van het COA is grootschaliger van aard. Dit ondanks het uitgangspunt dat jeugdigen alleen in kleinschalige opvangvoorzieningen worden opgevangen.

Het is de inspecties verder opgevallen dat veel opvanglocaties sober zijn ingericht. Zo staat er in sommige locaties verouderd en kapot meubilair. Op enkele locaties verblijven jeugdigen in voormalig gevangeniscellen. Mentoren en jeugdigen proberen creatief om te gaan met de ruimte die zij hebben. Jeugdigen worden door mentoren geholpen bij het versieren van de woningen, passend bij hun religieuze en culturele achtergrond. Ook krijgen de jeugdigen de ruimte voor het uitvoeren van culturele gebruiken die voor hen belangrijk zijn.

Mentoren stimuleren jeugdigen in het hebben van hobby's en vrijetijdsbesteding. Zo vertelden jeugdigen aan de inspecties dat zij konden voetballen of lid zijn van een sportvereniging. De inspecties constateren wel dat opvanglocaties veelal maar beperkte financiële middelen hebben voor het organiseren van activiteiten in vrije tijd, zoals in de weekenden en vakanties. Hierdoor staat een gevarieerd dagprogramma voor jeugdigen soms onder druk.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Voorbeeld van een good practice

Locaties waarbij jeugdigen via een jongerenraad hun mening kunnen geven over actuele zaken op de opvanglocatie. Deze jongerenraad komt elke zes weken bij elkaar. Een voorbeeld van zaken die besproken worden, waren de vakantie-activiteiten. Zo wilden de jeugdigen op een locatie graag kanoën en boogschieten. Mentoren hebben er toen voor gezorgd dat deze wensen ook gerealiseerd konden worden.

Thema Bestuurlijke organisatie

Wat verwachten de inspecties?

Uit de zelfevaluaties blijkt dat voor de opvang en begeleiding van de jeugdigen veelal hbo-geschoolde medewerkers worden ingezet. Dit vinden de inspecties positief. Mentoren geven echter aan nog wel behoefte te hebben aan scholing in de amv-methodiek. Veel mentoren weten in de praktijk onvoldoende wat van hen verwacht wordt volgens deze methodiek, bijvoorbeeld hoe en wanneer ze de standaard instrumenten in dienen te zetten.

Voorbeeld van een good practice

Locaties waarbij mentoren gebruik kunnen maken van de opleidingsacademie van de organisatie. Alle mentoren ontvangen jaarlijks standaard drie dagen training en scholing. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om in eigen tijd in te schrijven op het aanbod van de opleidingsacademie. Tevens zijn er op aanvraag mogelijkheden voor individuele coaching.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Toelichting kwaliteitsborging en verbetering

Wat verwachten de inspecties?

Gelijktijdig met het verkrijgen van een beeld over de kwaliteit van de opvang en begeleiding, wilden de inspecties zich met dit toezicht richten op het lerend vermogen van het COA en Nidos en daarmee op het functioneren van de mechanismen voor interne kwaliteitsborging en verbetering.

Werkwijze zelfevaluaties

De inspecties constateren een verschil in aanpak tussen de locaties in de uitvoering van de zelfevaluaties. Zo hebben de locaties van het COA elkaar beoordeeld in het kader van de zelfevaluaties. Het resultaat van deze aanpak was dat locaties kritisch op elkaar waren en van elkaar konden leren. Op basis van de door de inspecties uitgevoerde praktijktoetsen bij het COA, concluderen de inspecties dat de zelf-evaluaties een betrouwbaar beeld geven van de werkwijze van deze locaties.

Op de locaties van Nidos zijn de zelfevaluaties uitgevoerd door beleidsmedewerkers en/of medewerkers van de opvanglocaties. Hierdoor ontstond het risico dat de opvanglocaties onvoldoende kritisch zouden zijn. Ook bij een aantal van deze locaties hebben de inspecties bezoeken gebracht om de aangeleverde informatie te verifiëren. Bij één opvanglocatie concludeerden de inspecties dat Nidos een onvoldoende zorgvuldige en kritische zelfevaluatie had uitgevoerd. De andere praktijktoetsen lieten echter zien dat die locaties wel in staat waren geweest om een betrouwbaar beeld van hun kwaliteit op te leveren.

Analyse zelfevaluaties

Naast dat de inspecties wilden onderzoeken in hoeverre de opvanglocaties zelf een betrouwbaar beeld konden verkrijgen van de kwaliteit van de opvanglocaties, zijn de opvanglocaties ook gevraagd om een analyse te geven van de oorzaken van eventuele tekortkomingen. De inspecties hebben alle zelfevaluaties beoordeeld en concluderen dat ondanks dat de opvanglocaties in staat waren om tekortkomingen te noemen, zij in veel gevallen hier geen verklaringen voor konden geven.

Na de zelfevaluaties en de praktijktoetsen hebben de inspecties op bestuurlijk niveau een gezamenlijke analysebijeenkomst georganiseerd met het COA en Nidos. Doel van deze bijeenkomst was om open het gesprek aan te gaan over de rode draden uit de analyse van de resultaten van de zelfevaluaties. Tijdens deze bijeenkomst kwamen het COA, Nidos en de inspecties grotendeels tot dezelfde conclusies over de rode draden. Doordat in de zelfrapportages goede verklaringen voor de geconstateerde tekort-komingen ontbraken en deze tijdens de analysebijeenkomst slechts minimaal werden benoemd, hebben de inspecties het COA en Nidos gevraagd diepgaander naar de verklaringen voor de gevonden rode draden te zoeken. Zolang verklaringen voor kwaliteitsgebreken niet zijn gevonden, is het immers de vraag of de eventueel geformuleerde verbetermaatregelen wel volledig en passend zijn. Hieronder wordt toegelicht op welke wijze het COA en Nidos hun analyses hebben aangepakt.

Analyse door Nidos

Een multidisciplinair team van Nidos heeft de ontvangen zelfrapportages van de contractpartners beoordeeld en geanalyseerd. Het multidisciplinaire team heeft gekeken naar locatie- of regio-specifieke verbeterpunten, verbeterpunten die bij enkele locaties spelen en naar de locatie-overstijgende ‘rode draden’. Nidos formuleerde de volgende vier rode draden:

– De niet juiste of niet volledige toepassing van de methodiek;
– Verschillen in de werkwijze met betrekking op de signalering en de beoordeling

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

van veiligheid en de rolverdeling tussen mentor en voogd;
– Verschillen in de werkwijze op het gebied van toekomstgericht werken en continuïteit bij 18 jaar;
– Onzekerheid en onduidelijkheid over informatieoverdracht tussen professionals.

Daarnaast is door het multidisciplinaire team gezocht naar oorzaken en verklaringen voor de uit de analyse naar voren gekomen verbeterpunten.
Contextfactoren zijn:
– De overgang in 2016 van de kleinschalige opvang van het COA naar Nidos;
– De explosieve groei van het aantal alleenstaande minderjarige vreemdelingen in diezelfde periode;
– De in diezelfde periode geplande toepassing van een nieuwe methodiek.

Ook concludeert Nidos onder andere dat de huidige methodiek niet ondersteunend genoeg is voor de opvang en begeleiding. Daarnaast geeft Nidos aan dat het hen voor de uitvoering van de zelfevaluaties niet is gelukt om tekortkomingen in het methodisch werken te signaleren.

Op basis van de analyse van Nidos valt het de inspecties op dat Nidos wel in staat is om oorzaken en verklaringen te benoemen, maar dat een verdiepende en kritische reflectie op het bestuurlijk handelen van Nidos daarbij nog ontbreekt.

Analyse door het COA
De ontvangen zelfevaluaties zijn door het COA beoordeeld door een apart team van beleidsmedewerkers. Vervolgens is er een evaluatiebijeenkomst geweest met alle managers van de locaties die een zelfrapportage hebben ingevuld. Tijdens die bijeenkomst zijn de uitkomsten met elkaar besproken. Ook het COA formuleerde verbeterpunten:
– Verbetering is nodig op het gebied van methodisch werken;
– Het bespreken van het toekomstperspectief is voor mentoren soms lastig;
– Registratiesystemen worden niet uniform gebruikt;
– Veiligheid inschatten gebeurt niet altijd consequent;

Als verklaring voor de geconstateerde verbeterpunten, noemt ook het COA de enorme groei in de afgelopen jaren, gevolgd door een krimp. Het COA geeft aan dat ze als organisatie beter voorbereid willen zijn op dergelijke veranderingen. Daarbij heeft het COA geleerd van het verleden, en willen zij nu nadrukkelijk de buitenwereld onderdeel maken van de doorontwikkeling van de opvang en de begeleiding.
Daarnaast stelt het COA dat door de huidige veelheid aan beleid, het moeilijk is om aan alle verwachtingen te kunnen voldoen.
Op basis van de analyse van het COA concluderen de inspecties dat het COA nog weinig diepgaande en kritische verklaringen kan benoemen voor de tekortkomingen. Ook hier ontbreekt een verdere kritische reflectie op het eigen bestuurlijk handelen in de afgelopen jaren.

Verbetermaatregelen

Tijdens de analysebijeenkomst werd duidelijk dat het COA en Nidos op basis van de zelfevaluaties een aantal verbetermaatregelen hadden geformuleerd. Deze verbetermaatregelen betreffen onder meer het aanpassen van de methodiek, het opzetten van een eenduidige, gefaseerde begeleidingsroute, het verbeteren van de aansturing en het toerusten van de mentoren.

Verbetertraject door Nidos
Na de gezamenlijke analysebijeenkomst heeft Nidos bekeken welke verbetermaatregelen direct genomen dienden te worden en welke verbetermaatregelen meegenomen dienden te worden in het kwaliteitsbeleid om de benodigde kwaliteitsverbetering op lange termijn te borgen. Nidos is in elk geval aan de slag gegaan met:
– Een ronde langs de contractpartners en eigen locaties over de benodigde verbeterpunten;
– De verdere doorontwikkeling van de opvangmethodiek;
– Het verbeteren van de samenwerking tussen mentor en voogd;
– Het uitvoering geven aan het in 2018 vastgestelde integrale kwaliteitsbeleid.

Ook heeft Nidos aangegeven welke maatregelen in gang zijn gezet om het lerend vermogen van de organisatie als geheel te vergroten.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Verbetertraject door het COA

Het COA heeft de locaties als vervolg op de door hen ingevulde zelfevaluatie gevraagd een plan van aanpak met verbetermaatregelen op te stellen. In de praktijk bleken deze verbetermaatregelen nog niet op alle onderdelen voldoende SMART. De beleidsmedewerkers en de locatiemanagers hebben vervolgens met elkaar nagedacht op welke wijze de verbeteracties SMART-geformuleerd konden worden en hoe de resultaten kunnen worden gemonitord.

Het COA heeft de inspecties aangegeven hoe zij werken aan het leren binnen hun organisatie binnen een COA breed ontwikkeltraject. Uitgangspunt hierbij is om de organisatie zodanig in te richten dat het in staat is om te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en om veranderingen aan te kunnen jagen. Daarnaast streeft het COA naar minder beleid, het verruimen van de verantwoordelijkheid van de uitvoering bij de professionals op locatie en het bieden van de professionele ruimte die nodig is. Bij deze ontwikkeling hoort een goede inrichting van het kwaliteitssysteem dat mede als basis dient voor de doorontwikkeling van de kwalitatieve opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Een onderdeel hiervan is een kwantitatieve monitor die sinds een aantal maanden wordt gebruikt; een kwalitatieve monitor is in ontwikkeling. Per oktober 2018 wordt gestart met de uitvoering van zelfevaluaties op de opvanglocaties voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Onderdeel hiervan is de opvolging van de verbeteracties uit de zelfrapportages.

Vervolg

De inspecties achten het bestuur van het COA en Nidos verantwoordelijk en aanspreekbaar op de uitvoering van de benodigde verbetermaatregelen. De inspecties verwachten daarom van het COA en Nidos binnen twee maanden na vaststelling van dit rapport schriftelijk een concreet verbeterplan met daarin alle getroffen maatregelen die ervoor zorgen dat op alle locaties goede opvang en begeleiding aan jeugdigen wordt verleend. De inspecties beoordelen vervolgens of de verbeterplannen van het COA en Nidos volledig, realistisch en ambitieus zijn. Dit betekent dat de inspecties beoordelen of de maatregelen gericht zijn op de geconstateerde tekortkomingen, of het plan voldoende waarborgen bevat om te kunnen slagen en of er voldoende vaart zit in de aanpak van de tekortkomingen.

Uit dit verbeterplan moet ook blijken dat het COA en Nidos de voortgang op verschillende manieren toetsen en daar waar nodig gericht bijsturen. De inspecties verwachten namelijk dat het COA en Nidos de inspecties periodiek over de resultaten van de in gang gezette verbetermaatregelen gedurende een nog nader te bepalen periode rapporteren.

Ten aanzien van twee COA-locaties oordeelden de inspecties op basis van de zelfrapportages dat er hoge risico's waren voor de alleenstaande minderjarige vreemdelingen die op deze locaties verbleven. Op basis hiervan hebben de inspecties het bestuur van het COA om directe actie gevraagd. De inspecties willen het in gang gezette verbetertraject bij deze twee locaties blijven volgen en verwachten binnen twee maanden na vaststelling van dit rapport een resultaatsverslag te ontvangen waarin op alle punten van de eerder ontvangen verbeterplannen wordt omschreven wat de huidige stand van zaken is, welk effect inmiddels in de praktijk is bereikt en welke vervolgstappen er staan gepland.

Voorwoord
Inleiding
Het onderzoek
Conclusie
Toelichting verbeterpunten
Toelichting kwaliteitsborging en verbetering
Vervolg
Bijlage

Bijlage

Relevante verwachtingen uit het toetsingskader ‘Verantwoorde opvang en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen’

Thema 1: Uitvoering opvang en begeleiding

- Professionals bieden opvang en begeleiding die aansluit bij de ondersteuningsbehoefte en de relevante ontwikkelingstaken van de alleenstaande minderjarige vreemdeling.
- Professionals bieden opvang en begeleiding die aansluit bij de achtergrond, de eigen mogelijkheden en de veerkracht van de alleenstaande minderjarige vreemdeling.
- Professionals bieden opvang en begeleiding die toekomstgericht is.
- Professionals zorgen voor continuïteit van de opvang en begeleiding.
- Professionals werken volgens de richtlijnen, protocollen en methodieken die gelden voor de doelgroep alleenstaande minderjarige vreemdelingen.
- Professionals werken doelgericht en planmatig.
- Professionals nemen belangrijke beslissingen in multidisciplinair verband.
- Professionals werken met een verblijfsplan dat in samenspraak met de alleenstaande minderjarige vreemdeling en diens voogd is opgesteld.
- Professionals stimuleren dat de alleenstaande minderjarige vreemdeling een netwerk heeft waarop kan worden teruggevallen.
- Professionals zorgen er samen met de voogd voor dat de alleenstaande minderjarige vreemdeling samenhangende begeleiding, zorg en ondersteuning ontvangt.
- Professionals zorgen voor een tijdige en volledige overdracht van informatie naar de andere betrokken instanties.

Thema 2: Veiligheid

- Professionals signaleren tijdig de veiligheidsrisico’s voor de alleenstaande minderjarige vreemdeling en diens omgeving.
- Professionals schatten de veiligheidsrisico’s van de alleenstaande minderjarige vreemdeling systematisch in.
- Professionals beoordelen de veiligheidsrisico’s intercollegiaal en, indien noodzakelijk, in multidisciplinair verband.
- Professionals bepalen mede op basis van de veiligheidsrisico’s de in te zetten opvang en begeleiding.
- Professionals bewaken de gemaakte afspraken over het beperken van de veiligheidsrisico’s.
- Professionals nemen bij acuut onveilige situaties zo snel mogelijk maatregelen om de onveiligheid op te heffen.

Thema 3: Leefklimaat

- Alleenstaande minderjarige vreemdelingen hebben toegang tot basiszorg, passend onderwijs en hebben een zinvolle dag- en vrijetijdsbesteding.

Aanvullend hebben de inspecties tijdens praktijktoetsen de volgende verwachtingen getoetst:

- De fysieke leefomgeving is schoon, passend en veilig.
- Alleenstaande minderjarige vreemdelingen hebben invloed op de fysieke leefomgeving.
- Het leefklimaat doet waar mogelijk recht aan de achtergrond van de alleenstaande minderjarige vreemdeling en past bij diens leeftijd en ontwikkelingsfase.
- De dagelijkse routine en de huisafspraken dragen bij aan de ontwikkeling van de alleenstaande minderjarige vreemdeling naar zelfstandigheid.
- Professionals handelen vanuit een gemeenschappelijke gedeelde visie op opvang en begeleiding.
- Professionals hebben tijd, interesse en individuele aandacht voor de alleenstaande minderjarige vreemdelingen.
- Het leefklimaat biedt de alleenstaande minderjarige vreemdelingen de ruimte om te leren en zich te ontwikkelen naar zelfstandigheid.

Thema 4: Bestuurlijke organisatie

- De aanbieder zet professionals in die zijn geschoold en getraind voor de functie die zij uitoefenen.
- De aanbieder biedt professionals de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.